

Úlohy ke cvičení STP139 – 1. simulace

1. Popište, jak byste generovali z následujících rozdělení:

- hypergeometrické,
- negativně binomické,
- multinomické.

2. Obecné Weibullovo rozdělení má hustotu

$$f(x) = \lambda \alpha (x - \mu)^{\alpha-1} \exp\{-\lambda(x - \mu)^\alpha\}, \quad x \geq \mu,$$

kde $\alpha > 0$ je parametr tvaru, $\mu \in \mathbb{R}$ je parametr polohy a $\lambda > 0$ je parametr měřítka. Navrhněte metodu simulace z tohoto rozdělení.

3. (**metoda podílu rovnoměrných**) Nechť (X, Y) má rovnoměrné rozdělení na množině $\{(x, y) : 0 \leq x \leq \sqrt{f^*(y/x)}\}$, kde f^* je nezáporná integrovatelná funkce. Ukažte, že $Z = Y/X$ má rozdělení s hustotou

$$f(z) = \frac{f^*(z)}{\int f^*(u) du}.$$

Tento výsledek se dá použít k simulaci z hustoty, která je známá až na normující konstantu. Jak bude probíhat generování z Cauchyho rozdělení touto metodou?

4. (**Γ zamítací metodou**) Pro simulaci z rozdělení $\Gamma(\alpha, \lambda)$ daného hustotou

$$f(x) = \frac{\lambda^\alpha}{\Gamma(\alpha)} x^{\alpha-1} e^{-\lambda x}, \quad x \geq 0,$$

chceme použít zamítací metodu s pomocnou hustotou $\Gamma(n, \gamma)$, kde $n \in \mathbb{N}$. Jaké hodnoty n a γ je třeba zvolit? Jak bude vypadat konstanta M pro zvolená n a γ ?

P1. Napište funkci, jejímž vstupem bude kladné číslo (intenzita) a výstupem hodnota vygenerovaná z Poissonova rozdělení s danou intenzitou.

P2. Napište skript, který bude generovat náhodný výběr z normovaného normálního rozdělení zamítací metodou pomocí hustoty Cauchyho rozdělení. Vygenerujte výběr o rozsahu 1000 a vykreslete odpovídající histogram spolu s hustotou $N(0, 1)$. Jaká je pravděpodobnost přijetí návrhu?

Úlohy ke cvičení STP139 – 2. Bayesova věta

Připomeňme, že Bayesova věta pro podmíněné hustoty má tvar

$$\pi(\theta | x) = \frac{f(x | \theta)\pi(\theta)}{\int f(x | \theta)\pi(\theta) \nu(d\theta)},$$

kde $\pi(\theta)$ se nazývá apriorní hustota, $f(x | \theta)$ je věrohodnost a $\pi(\theta | x)$ je aposteriorní hustota.

- Ukažte, že aposteriorní rozdělení $\pi(\theta | x, y)$ parametru θ nezávisí na pořadí, ve kterém byly x a y zpracovány, tj. když použijeme aposteriorní hustotu $\pi(\theta | x)$ jako apriorní pro pozorování y nebo když použijeme aposteriorní hustotu $\pi(\theta | y)$ jako apriorní pro pozorování x , dostaneme vždy stejné aposteriorní rozdělení $\pi(\theta | x, y)$.
- Nechť $X_1, \dots, X_n$ je náhodný výběr z $N(\mu, \sigma_0^2)$, kde rozptyl $\sigma_0^2 > 0$ je známá konstanta. Jako apriorní rozdělení pro parametr μ zvolme $N(a, b^2)$, kde hyperparametry a a b^2 jsou známé. Určete aposteriorní rozdělení μ . Jak by vypadalo aposteriorní rozdělení pro neurčité apriorní ($b^2 \rightarrow \infty$)?
- Nechť $X_1, \dots, X_n$ je náhodný výběr z $N(\mu, \sigma_0^2)$, kde rozptyl $\sigma_0^2 > 0$ je známá konstanta. Jako apriorní rozdělení pro parametr μ zvolme exponenciální se střední hodnotou 1. Určete aposteriorní rozdělení μ .
- Nechť $X_1, \dots, X_n$ je náhodný výběr z binomického rozdělení s parametry (m, θ) , kde m je dané a apriorní rozdělení θ je beta rozdělení s pevnými parametry (a, b) . Určete aposteriorní rozdělení θ .
- Nechť X je náhodná veličina s Poissonovým rozdělením s intenzitou λ . Najděte Jeffreysovu hustotu a použijte ji k výpočtu aposteriorního rozdělení $\lambda | X$.